

EESTI VÕÖRKEELTE STRATEEGIA (2009–2015) TÄITMISE VAHEARUANNE 2009–2013

Haridus- ja teadusministri 13. märtsi 2009. aasta käskkirjaga nr 186 kinnitati Eesti Võõrkeelte Strateegia (edaspidi: VKS) 2009–2015 (Lisa 1) ning VKSi rakenduskava aastateks 2009–2011 (Lisa 2).

VKSi tekstis on kirjas: „Strateegia elluviimiseks koostatakse rakendusplaan, milles nähakse ette tegevused ülesannete täitmiseks, ajakava, vastutajad ning vajalikud ressursid. Kord aastas koostatakse rakendusplaani täitmise aruanne. Strateegia tulemuslikkuse hindamiseks kavandatakse 2011 vahe- ja 2015 lõpparuanne, mille koostamiseks viiakse läbi vajalikud uuringud.“

Ent VKSi rakendamine langes majandussurutise ajale ning rahapuudus on takistanud paljude kavandatud tegevuste alustamist. Peamiselt just seetõttu on koostatud igal aastal rakendusplaani täitmise lühiülevaade, kuid põhjalikuma vahearuanne koostamine lükati edasi. Samuti vajadis sel ajal intensiivset panustamist mõned olulised keelehariduse (sh VKSiga tihedalt seotud) teemad:

- Haridus- ja Teadusministeeriumi (edaspidi HTM) ning Euroopa Nõukogu (edaspidi EN) keelepoliitika talituse koostöös Eesti keelehariduspoliitika ülevaate koostamine (2011)¹;
- riiklike õppekavade uuendamine: õppekavade võõrkeelte osa uuendamine Euroopa keeleõppe raamdokumendi põhimõtete järgi;
- võõrkeele riigieksamite uue kontseptsiooni väljatöötamine ja rahvusvaheliselt tunnustatud võõrkeeleeksamite kasutamine Eestis võõrkeele riigieksamite asenduseksamitena;
- rahvusvahelise keeleoskusuuringu *European Survey on Language Competences* läbiviimine Eestis.²

---

¹ www.hm.ee/index.php?popup=download&id=11075

² Rahvusvahelise keeleoskusuuringu puhul väärrib rõhutamist, et Eesti leidis majandussurutises võimaluse kasutada Euroopa Sotsiaalfondi summasid ning osales Euroopa keeleoskusuuringus. See andis olulist teavet meie õpilaste keelteoskuse kohta.

Vahearuaude koostajad

VKSi vahearuaude koostas töörühm koosseisus:

Piret Kanne – SA Innove üldhariduse ja seire agentuuri keelekeskuse peaspetsialist;

Maarja Keba – Soome Instituudi programmijuht (keel);

Made Kirtsu – SA Archimedes hariduskoostöö keskuse üldharidusbüroo juhataja;

Tanel Lepsoo – Tartu Ülikooli germaani, romaani ja slaavi filoloogia instituudi juhataja;

Anne Lind – Tallinna Saksa Kultuuriinstituudi juhataja, Goethe Instituudi keeleosakonna juhataja;

Kristi Mere – SA Innove üldhariduse ja seire agentuuri keelekeskuse peaspetsialist;

Kersti Sõstar – SA Innove üldhariduse ja seire agentuuri keelekeskuse juhataja;

Mari Tarvas – Tallinna Ülikooli professor, saksa filoloogia osakonna juhataja;

Tõnu Tender – HTMi keeleosakonna nõunik;

Ene Peterson – Eesti Võõrkeeleõpetajate Liidu juhatuse esimees.

Vahearuaude koostamise põhimõtted

Vahearuaudes on esmalt keskendutud vaadeldava perioodi (2009–2013) rakenduskava esimustele (prioriteetidele).

Rakenduskava esimused – millega on arvestatud mh tegevuste alustamisel – on olnud järgmised:

1. VÕÕRKEELTE ÕPE ÜLDHARIDUSKOOLIDES:

1.1. Põhikooli ja gümnaasiumi riikliku õppekava võõrkeelte ja eesti keele kui teise keele ainekavadesse Euroopa keeleõppe raamdokumendist lähtuvalt õpieesmärkide sõnastamine (Rakenduskava p 1).

1.2. Koostatakse B- ja C-võõrkeeltena õpetatavate läti, soome, rootsi ning hispaania keele ainekavad, lähtudes Euroopa keeleõppe raamdokumendi keeleoskustasemetete kirjeldustest (Rakenduskava p 2).

- 1.3. Koolide projektipõhine toetamine 3 aasta jooksul läti, rootsi ja soome keele kui B-võõrkeele õpetamisel (Rakenduskava p 5).
- 1.4. Õpitavate keelte mitmekesisuse suurenemise toetamine: võõrkeeltes õpetatavate ainete täiendav toetamine (Rakenduskava p 8).
2. VÕÕRKEELTE ÕPE KUTSEÕPPEASUTUSTES:
  - 2.1. Töötada välja ja esitada REKK-i (nüüd SA INNOVE) kodulehel kutseõppe erinevate erialade võõrkeelte näidisainekavad (Rakenduskava p 1).
  - 2.2. Ettepanekute tegemine kutsestandardite ülevaatamiseks ja täiendamiseks võõrkeelte oskuse osas (Rakenduskava p 3).
3. VÕÕRKEELTE ÕPE KÕRGKOOLOIDES. VÕÕRKEELTE ÕPETAJATE PÕHI- JA TÄIENDUSKOOLITUS:
  - 3.1. Tulevaste võõrkeeleõpetajate stažeerimise toetamine keelt enamus- või riigikeelena kõneldaval maal (läbirääkimised ülikoolidega ainepunktide arvestamiseks), praktikaprogrammides osalemine. Indikaator: Võõrkeelte õpetajateks õppijad läbivad osa õppest õpitavat keelt enamus- või riigikeelena räägitavas riigis (Rakenduskava p 1).
  - 3.2. Euroopa keeleõppe raamdokumendi ja keelemapi teemaline õpetajate täienduskoolitus (Rakenduskava p 2).
  - 3.3. Võõrkeelte õpetajate täienduskoolituse kursuse „Kultuur ja keel, kultuuriteadlikkus” välja töötamine ja rakendamine (Rakenduskava p 4).
  - 3.4. Koostada täienduskoolituse kursus, valikaine moodul ja viia läbi pilootkoolitused eelkooliealiste laste võõrkeelte õpetajatele. Indikaator: Täienduskoolituskursus välja töötatud ja pilootkoolitused 50 õpetajale läbi viidud (Rakenduskava p 5).
  - 3.5. Koolieelsetele lasteasutustele võõrkeelte õpetajate ettevalmistuse toetamine (Rakenduskava p 11).
4. VÕÕRKEELTE ÕPE MITTEFORMAALSES HARIDUSES:
  - 4.1. Toetada saksa, prantsuse, vene ja muude võõrkeelte (v.a inglise keel) õpet lasteaedades ja mängurühmades projektipõhiselt (Rakenduskava p 1).
5. VÕÕRKEELTE ALASED UURINGUD, KOMMUNIKATSIOON, VÕÕRKEELTE OSKUSE NÕUDED, TUNNUSTUSSÜSTEEMI ARENDAMINE:
  - 5.1. Võõrkeelte alaste uuringute algatamine ja läbi viimine (Rakenduskava p 1).

- 5.2. ENi ja Euroopa Liidu Elukestva Õppe Programmi raames rahastatavates projektides osalemine, osalemisvõimalustest võõrkeelte õpetajate ja haridusinstituutide teavitamine (Rakenduskava p 6).
- 5.3. Tööandjatele koolituspäevad Euroopa keeleõppe raamdokumendi keeleoskuse tasemetest (Rakenduskava p 5).
- 5.4. Info keeleoskuse tasemetest, erinevate keelte õppimise võimaluste, erinevate keelte oskuse vajaduse kohta elektroonselt avalikustamine ja pidev uuendamine; sihtrühmade teavitamine (Euroopa keelemapi, *European Language Portfolio*, edaspidi ELP) koduleheküljel (Rakenduskava p 7).
- 5.5. Võõrkeelte õpetajaid ühendava organisatsiooni loomine ja selle tegevuse toetamine (Rakenduskava p 8).

Vahearuaude lõpus on esitatud ülevaatlik tabel rakenduskava täitmise kohta ajavahemikul 2009.–2013.

VKSi RAKENDUSKAVA TÄITMINE 2009–2013

1. VÕÕRKEELTE ÕPE ÜLDHARIDUSKOOLIDES

VKSi eesmärgid:

- võõrkeelte, sh eesti keele kui teise keele õpetamisel lähtutakse Euroopa keeleõppe raamdokumendis kirjeldatud keeleoskustasemetest;
- esimese võõrkeelena õpitakse rohkem saksa, prantsuse, vene ja muid võõrkeeli;
- võõrkeele õppe kaudu omandavad õpilased sihtkeele kultuuriga seotud teadmised ja suureneb tolerantsus erinevatest kultuuridest pärit inimeste suhtes;
- erinevates võõrkeeltes õpitakse üksikuid aineid;
- võõrkeelte õpetus on kvaliteetne sõltumata piirkonnast ja kooli omandivormist;
- kolme ja enam võõrkeelt oskavate gümnaasiumilõpetajate arv kasvab.

Eesmärgi indikaator: Põhikooli lõpetajad valdavad A-võõrkeelt B1- ja B-võõrkeelt A1.2–A2 keeleoskustasemel, keskhariduse omandanud valdavad A-võõrkeelt B2- ja B-võõrkeelt A2.2.–B1-keeleoskustasemel vastavalt Euroopa keeleõppe raamdokumendi keeleoskustasemete kirjeldustele.

Vaadeldaval perioodil on VKSi prioriteetsetes alavaldkondades toimunud järgmised arengud.

1.1. **Põhikooli ja gümnaasiumi riikliku õppekava võõrkeelte ja eesti keele kui teise keele ainekavadesse Euroopa keeleõppe raamdokumendist lähtuvalt õpieesmärkide sõnastamine. Indikaator: ainekavades on õpieesmärgid kooliastmeti muudetud** (Rakenduskava p 1).

Alaesmärk on täidetud. Põhikooli ja gümnaasiumi riiklike õppekavade võõrkeelte osad lähtuvad Euroopa keeleõppe raamdokumendi põhimõtetest, põhikooli ja gümnaasiumi õppekavade valdkonnapädevused, õppe-eesmärgid ja kooliastmete üldised õpitulemused on kirjeldatud lähtuvalt keeleoskustasemete kirjeldustest. Kooliastmete täpsustatud õpitulemused on esitatud osaoskuste täpsustatud kirjeldustena skaala üheksa alltaseme ulatuses (A1.1, A1.2; A2.1; A2.2; B1.1, B1.2; B2.1, B2.2; C1).

Põhikooli riiklik õppekava, lisa 2 (ainevaldkond „Võõrkeeled“)³.

Põhikooli uuendatud riiklikus õppekavas on esitatud eraldi A- ja B-võõrkeelte ainekavad ning eesti keele teise keelena ainekava. Põhikooli võõrkeelte õpe seab eesmärgiks, et õpilane valdaks vähemalt üht võõrkeelt B1-keeleoskustasemel. Teise võõrkeele õppe eesmärgiks on saavutada A2-keeleoskustase.⁴ A- ja B-võõrkeelte kooliastmete õpitulemused arvestavad eri keelte omandamise kiirust, nt inglise keel omandatakse keskmiselt kiiremini kui saksa, vene või prantsuse keel, ning ka osaoskuste erinevat arengut.

Gümnaasiumi riiklik õppekava, lisa 2 (ainevaldkond „Võõrkeeled“)⁵.

Võõrkeelte valdkonna ainete õppe-eesmärk gümnaasiumis on, et õpilane valdaks selle lõpetamisel vähemalt kahte võõrkeelt iseseisva keelekasutaja ehk B-keeleoskustasemel.⁶ Gümnaasiumis on võõrkeeleõpe tasemepõhine: senise A- ja B-võõrkeele asemel eristatakse B1- ja

³ http://www.oppekava.ee/images/9/92/Lisa2_ainevaldkond_voorkeeled.pdf

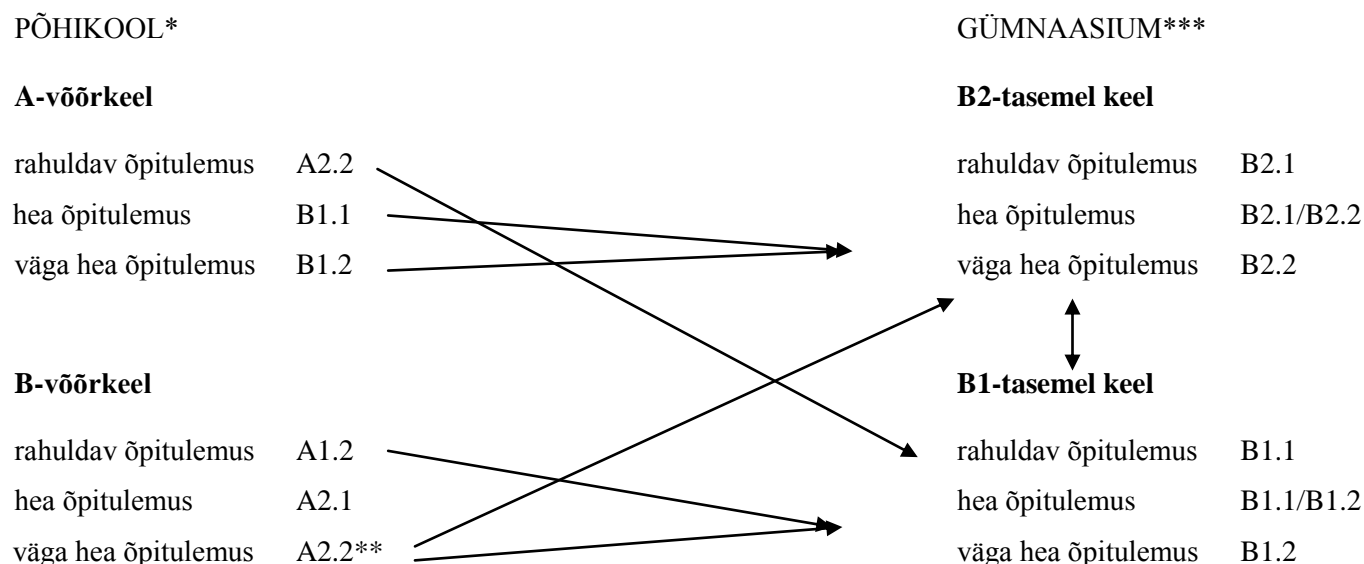
⁴ Eesti keeles teise keelena on eesmärgiks liikuda põhikooli lõpuks B2-keeleoskustaseme saavutamise poole (st hea õpitulemus on B1.2).

⁵ http://www.oppekava.ee/images/7/76/Lisa_2g.pdf

⁶ Eesti keeles teise keelena on eesmärk liikuda C1-keeleoskustaseme saavutamise poole (väga hea õpitulemus B2.2–C1, kirjutamises B2.2).

B2-keeleskustasemega keeli. B1- ja B2-võõrkeelte valik ei sõltu sellest, kas õpitav keel on põhikoolis A-, B- või C-võõrkeel või on õpilane seda keelt õppinud väljaspool kooli (nt keeltekoolis, kursustel, iseseisvalt), vaid sellest, milliselt tasemelt õppija alustab ning milline keeletase on seatud eesmärgiks.

Joonis 1. Põhikooli A- ja B-võõrkeelte võimalik jaotumine gümnaasiumi kursuste vahel

* A- ja B-võõrkeele õpitulemused põhikoolis on näitlikud ega ole seotud ühegi konkreetse võõrkeelega.

** Väga hea õpitulemusega, tugevalt motiveeritud õpilane võib õppida ka kõrgema keeleskustasemega rühmas.

*** Keeleskuse tasemete vahele ei ole võimalik tõmmata selget eristusjoont. Soovitud tase on saavutatud siis, kui keeleõppija oskused katavad umbes 80% selle taseme kirjeldusest. Liikudes ühe taseme täieliku omandamise poole, õpitakse samal ajal ka järgmise taseme oskusi.

Sellest tulenevalt on gümnaasiumis, B2-taseme kursusel, rahuldav õpitulemus õpilasel, kelle oskused katavad osaliselt B2.1-taseme kirjelduse; hea õpitulemus õpilasel, kelle oskused katavad täielikult B2.1-taseme ja kes on omandanud suurema osa järgmise B2.2-taseme oskustest; väga hea õpitulemusega õppija oskused katavad täielikult B2.2-taseme ning õpilane on võimeline osaliselt täitma ka järgmise keeleskustaseme nõudeid.

B1-taseme kursuse õpitulemuste saavutatuse kirjeldus on analoogne.

Gümnaasiumis peaks olema võimalik liikuda ka eri tasemega rühmade vahel. Näiteks B1-taseme kursusel õppival väga heal õpilasel, kelle keeleoskus areneb kaasõpilastest kiiremini, peaks olema võimalus liikuda B2-taseme kursusele. Ja vastupidi, B2-taseme kursusel õppija, kellele see kursuse tase osutub liiga kõrgeks, peaks saama võimaluse liikuda jõukohasemale (madalama tasemega) kursusele.

Ülesanded. Riikliku õppekava rakendamise senised kogemused näitavad, et koolid vajavad võõrkeele riikliku õppekava rõhuasetuste muudatuste rakendamisel abi. Õpetajad vajavad veel Euroopa keeleõppe raamdokumendi põhimõtete ning riikliku õppekava teemalisi koolitusi, et koostada neist lähtuvalt oma kooli võõrkeelte õppekavasid ning ainekavasid. Samuti on vaja koole nõustada selleks, et seataks õppe keskmesse õpilane, keeleoskustasemed ning keelelised osaoskused ning ei keskendutaks liialt õpikule, grammatikale ega eksami-ülesannete treenimisele.

Hoolimata riikliku õppekava võimalustest õpetatakse-õpitakse põhikoolides esimese võõrkeelena peamiselt inglise keelt⁷ ning teise võõrkeelena vene keelt. On esinenud juhtumeid, kus sellise võõrkeelte õpetamise kombinatsiooni (inglise keel + vene keel) valinud koolide gümnaasiumiastmesse ei võeta õpilasi, kes on õppinud teise võõrkeelena mõnda muud võõrkeelt, nt saksa või prantsuse keelt. Pikemas perspektiivis põhjustab see saksa ja prantsuse keele õppijate ning oskajate jätkuvat vähenemist.⁸

1.2. Koostatakse B- ja C-võõrkeeltena õpetatavate läti, soome, rootsi ning hispaania keele ainekavad lähtudes Euroopa keeleõppe raamdokumendi keeleoskustasemete kirjeldustest. Indikaator: koostatud on kolme keele ainekavad (Rakenduskava p 2).

---

⁷ Briti Nõukogu uurimuse „Keelterikas Euroopa“ (*Language Rich Europe*) soovitusel tuleks inglise keele eriseisundit Euroopas sõnaselgelt tunnistada ning pakkuda välja uus keelte kooseksisteerimise mudel. See mõjutaks ELi põhieesmärki „emakeel ja kaks võõrkeelt”. Samuti ärgitaks see tegema rohkem uurimis- ja arendustööd teemal, kuidas saaks inglise keele seisundit kasutada mitmekeelsuse edendamiseks, mitte õõnestamiseks. Euroopa rahastamisprogrammides (nt elukestva õppe programmi järeltulija) tuleks seada esikohale teiste keelte, mitte inglise keele toetamine.

⁸ Eesti hariduse infosüsteemis (EHIS) sisalduvad (koolide poolt) sisestatud andmed ning mõne teise institutsiooni kogutud andmed nt keeleõppijate arvu kohta on erinevad.

Alaeesmärk on täidetud – koostatud on nelja keele ainekavad. 2009. aastal koostati soome ja rootsi keele ainekavad⁹ (www.oppekava.ee) Põhikooli ja gümnaasiumi võõrkeelte valdkonnaraamatus.¹⁰ 2010. aastal koostati läti ja hispaania keele ainekavad¹¹ (vt www.oppekava.ee) Põhikooli ja gümnaasiumi võõrkeelte valdkonnaraamatus.¹²

Teemakohast teavet on levitatud aineseltside ja -liitude kaudu. Vaadeldaval perioodil HTMile kinnitamiseks esitatud koolide õppekavades on olnud ka soome ja hispaania keele ainekavu, mille koostajad on saanud soovitusel lähtuda oma ainekavade täiendamisel valdkonnaraamatutes esitatud ainekavadest. Rootsi keele ainekavade ühe koostaja Juta-Tiia Mägi sõnul on kõiki rootsi keele õpetajaid suunatud nimetatud ainekavu kasutama ning sellest on olnud abi. Sama kehtib soome keele õppekavade ühe koostaja Annekatrin Kaivapalu sõnul soome keele ainekavade kohta. Läti keele ainekava rakendamise kohta teave puudub.

1.3. Koolide projektipõhine toetamine kolme aasta jooksul läti, rootsi ja soome keele kui B-võõrkeele õpetamisel. Indikaator: toetatud on 30 koolis läti, rootsi ja soome keele kui võõrkeelte õpet projektipõhiselt (Rakenduskava p 5).

Alaeesmärk – toetada kolme väikese kõnelejaskonnaga võõrkeele õpetamist B-võõrkeelena ja mitmekesistada sellega võõrkeelte valikut Eesti koolides – on täidetud osaliselt. Uus põhikooli riiklik õppekava võimaldab õpetada põhikoolis teise võõrkeelena ükskõik millist võõr-

---

⁹ Soome keele ainekavad koostasid Ebe Talpsepp ja Madean Altsoo, konsulantidena osalesid Annekatrin Kaivapalu, Jaan Õispuu ja Järvi Lipasti. Rootsi keele ainekavad koostasid Juta-Tiia Mägi, Jukka Sahlgren, Inna Rosar.

¹⁰ Põhikooli valdkonnaraamat

http://www.oppekava.ee/index.php/P%C3%B5hikooli_valdkonnaraamat_V%C3%95%C3%95RKEELED;

Gümnaasiumi valdkonnaraamat

http://www.oppekava.ee/index.php/G%C3%BCmnaasiumi_valdkonnaraamat_V%C3%95%C3%95RKEELED

¹¹ Läti keele ainekavad koostasid Ilse Zagorska, Agita Keerd; hispaania keele ainekavad koostasid Katrin Tikko, Triin Lõbus, Mari Kruse.

¹² Põhikooli valdkonnaraamat

http://www.oppekava.ee/index.php/P%C3%B5hikooli_valdkonnaraamat_V%C3%95%C3%95RKEELED;

Gümnaasiumi valdkonnaraamat

http://www.oppekava.ee/index.php/G%C3%BCmnaasiumi_valdkonnaraamat_V%C3%95%C3%95RKEELED

keelt, arvestades kooli võimalusi ja õpilaste soove. Selle §13 (2) ütleb, et B-võõrkeelena õpetatakse inglise, vene, saksa, prantsuse keelt või muud võõrkeelt. Varem taoline võimalus puudus.

VKSi rakenduskava nägi ette kolme keele (läti, rootsi ja soome) B-võõrkeelena õpetamise ettevalmistuse toetamist kolme aasta jooksul projektipõhiselt. Ootused, et koolid haaravad pakutavast võimalusest kinni, olid suured, kuid seireperioodi ajal käivitus ainult soome keele õpe. Rootsi keele osas tehti küll ettevalmistusi, kuid ühegi rühma avamiseni ei jõutud. Samuti ei õpetata praegu üheski Eesti koolis B-võõrkeelena läti keelt.

Rootsi Keele Õpetajate Seltsi kaudu on ühekordselt (2010. aastal) toetatud rootsi keele õpetamise ettevalmistust B-võõrkeelena Eesti üldhariduskoolides. Samas ei ole rootsi keele õpetamist B-võõrkeelena alustatud. Rootsi keele Õpetajate Seltsi jõupingutustest hoolimata ei soovinud ükski kool, kus rootsi keelt juba valikainena õpetatakse, alustada rootsi keele õpetamist põhikoolis B-võõrkeelena. Ühe olulisema põhjusena toodi välja asjaolu, et rootsi keele õpingutega alustanud õpilasel oleks keeruline vahetada kooli ning jätkata edaspidi rootsi keele õpet. Samuti on takistuseks rootsi keele õpetajate puudus.

Vähene huvi läti keele vastu ei ole võimaldanud alustada läbirääkimisi mitte ühegi kooliga läti keele kui B-võõrkeele õppe ettevalmistuste alustamiseks. Kuna läti keele vastu pole olnud vajalikul määral huvi ega ka õpetamise potentsiaali, siis ei ole toetatud läti keele õpetamise ettevalmistamist.

Soome Instituudi kaudu on 2010., 2011., 2012. ja 2013. aastal toetatud soome keele õpetamise ettevalmistust ning selle õpetamist B-võõrkeelena Eesti neljas üldhariduskoolis. Positiivse arengu põhjused on soome keele õpetamise pikad traditsioonid C-võõrkeelena, tugev soome keele õpetajate võrgustik ning Soome Instituudi poolt pakutavad regulaarsed täienduskoolitused õpetajatele ja kultuuriprogrammid õpilastele, aga kindlasti ka praegune üldine suurem ühiskondlik huvi soome keele õppimise vastu.¹³ Vaadeldaval perioodil õpetati soome keelt B-võõrkeelena neljas Eesti koolis ligikaudu 100 õpilasele. 2011/2012. õppeaastal alustati soome keele õpetamist 6. kassides esimest korda Viljandi Maagümnaasiumis (nüüd Viljandi Kesklinna kool), Jõgeva Ühisgümnaasiumis (nüüd Jõgeva Põhikool) ja Tartu Mart Reiniku

---

¹³ Paljud lapsevanemad käivad Soomes tööl ja peavad seetõttu oluliseks, et nende lapsed õpiksid juba põhikoolis soome keelt.

Gümnaasiumis (nüüd Tartu Mart Reiniku Kool). Kõigis neis koolides avati uued soome keele rühmad ka 2012/2013. õppeaastal. Neljanda koolina alustas 2012. aasta sügisel soome keele õpetamist B-võõrkeelena Pärnu Ülejõe Gümnaasium.

1.4. Õpitavate keelte mitmekesisuse suurenemise toetamine: võõrkeeltes õpetatavate ainete täiendav toetamine. Indikaator: On toetatud 20 kooli, kus õpetatakse aineid võõrkeeles, toetatud täiendavate vahenditega 3 aasta jooksul (Rakenduskava p 8).

Alaeesmärk on täidetud osaliselt, 2011., 2012. ja 2013. aastal on toetatud Tartu Descartesi Lütseumi frankofoonia osakonna tegevust: kahe kursuse õpetamist prantsuse keeles – Prantsusmaa geograafia (2 rühma) ja prantsuse laul (1 rühm).¹⁴

2. VÕÕRKEELTE ÕPE KUTSEÕPPEASUTUSTES

VKSi eesmärgid:

- kutseõppes lähtutakse võõrkeeleõppe sisu ja mahu planeerimisel Eesti ja Euroopa Liidu tööturu rahvusvahelistumisest;
- kõikides kutsestandardites on määratletud võõrkeelte, sh eesti keele kui riigikeele oskuse nõudeid vastavalt Euroopa keeleõppe raamdokumendis kirjeldatud keeleoskustasemetele. Võõrkeeleõppe korralduses kutseõppeasutuses lähtutakse riiklikes õppekavades kirjeldatud nõuetest võõrkeelte oskuse kohta, samadel erialadel on erinevates kutseõppeasutustes sarnased tingimused ja eesmärgid võõrkeele õppes.

Eesmärgi indikaator: Kutseõppeasutuste lõpetajad valdavad õpitud võõrkeeli kutsestandardites eesmärgiks seatud tasemel.

2.1. Töötada välja ja esitada REKKi (nüüd SA INNOVE) kodulehel kutseõppe erinevate erialade võõrkeelte näidisainekavad.

Indikaator: on koostatud viis kutseõppeasutustele mõeldud võõrkeelte ainekava ja need on elektrooniliselt kättesaadavad (Rakenduskava p 1).

---

¹⁴ Rühma suuruseks on arvestatud 20 õpilast.

Alaeesmärk on osaliselt täidetud. Kutseõppe õppekavad põhinevad kutsestandardidel. Kuid Sihtasutuse Kutsekoda koordineerimisel ja kutseenõukogude moodustatud töörühmadesse ei ole kaasatud keeleeksperte ning keeleoskuse nõuded ei ole kutsestandardites osaoskuste kaupa ning erialaspetsiifikast lähtuvalt detailselt kirjeldatud. SA Innove Kutsehariduse agentuuri koordineeritud kutseõppe riiklike õppekavade koostamise töörühmades on valminud kutsekeskhariduse üldõpingute moodulid, sh võõrkeeleõppe moodul koos juhendmaterjalidega¹⁵. Samuti on kutsekeskhariduse õppekavades pool üldharidusõppe mahust, sh keeleõppe osa, lõimitud eriala põhiõpingute moodulitesse – nii toetatakse erialase võõrkeele omandamist.

Kutseõppeasutuste seaduse järgi¹⁶ hakatakse kutsehariduses üle minema osalisele eestikeelsele õppele. Kutsehariduse eksperdid peavad jätkuvaks kitsaskohaks kutsekoolidesse pürgijate kasinat riigikeele ja võõrkeelte oskust.

2.2. Ettepanekute tegemine kutsestandardite ülevaatamiseks ja täiendamiseks võõrkeelte oskuse osas. Indikaator: Kutsestandardites on kirjeldatud võõrkeelte oskuse nõuded (Rakenduskava p 3).

Alaeesmärk on osaliselt täidetud. Kõik koostatavad kutsestandardid kajastavad keeleoskuse nõudeid, ent need ei ole osaoskuste kaupa ning erialaspetsiifikast lähtuvalt detailselt kirjeldatud.

HTMi ja SA Innove kutse- ja keeleekspertid on soovitanud koostada kutsehariduse valdkonna keeleõppijate motiveerimiseks Euroopa keelemapi mudeli vanuserühmale 15+. Selle kavandamist alustati Innove kutsehariduse agentuuri ja keeleosakonna koostöös ESFi programmi „Kutsehariduse sisuline arendamine 2008–2013“ raames ning seoses eestikeelsele õppele üleminekuga kutsekeskharidusõppes. Kutsestandardite uuendamise alane ESF programm (elluviija SA Kutsekoda) oli keskendunud Eesti kvalifikatsiooniraamistiku arendamisele ning keeleoskuse kirjeldamisele kutsestandardis. Programm kavandati ja käivitus enne võõrkeelte strateegia eesmärkide püstitamist, programmis ei olnud otseselt tegevusi ja meetmeid selleks kavandatud. Keelemapi mudeli koostamist ei ole alustatud raha puudusel, kutsehariduse sisulise arendamise programmi kärped tabasid muuhulgas keelemapi tegevusi.

---

¹⁵ <http://www.innove.ee/et/kutseharidus/oppekavad/votmepadevused>

¹⁶ <https://www.riigiteataja.ee/akt/102072013001?leiaKehtiv>

3. VÕÕRKEELTE ÕPE KÕRGKOOIIDES. VÕÕRKEELTE ÕPETAJATE PÕHI- JA TÄIENDUSKOOLITUS

VKSi eesmärgid:

- Euroopa Liidu ametlike keeli on võimalus õppida vähemalt ühes Eesti avalik-õiguslikus ülikoolis või korraldatud nende keelte õppimise võimalus Euroopa kõrgkoolides erinevate sihtfinantseeringute kaudu);
- Vähemalt ühes Eesti avalik-õiguslikus ülikoolis õpetatakse idamaade, uurali, skandinaavia keeli ja klassikalist filoloogiat;
- Eesti avalik-õiguslikud ülikoolid teevad koostööd võõrkeelte uurimise ja õpetamise valdkonnas;
- Eesti kõrgkoolid teevad omavahel koostööd ja on kaasatud rahvusvahelisse koostöösse võõrkeeleerialade õppekavade arendamisel ja kvaliteedi tagamisel;
- võõrfiloloogide erialase ettevalmistuse ja võõrkeeleõpetajate täienduskoolituse kvaliteedi tagamiseks toetuvad kõrgkoolid teoreetiliste ja rakenduslingvistiliste uurimustööde tulemustele;
- võõrkeelte õpetajateks õppivad üliõpilased osalevad stažeerimis-, vahetus- ja täienduskoolitusprogrammides riikides, kus räägitakse vastavaid võõrkeeli emakeelena;
- toimib infovahetus koolitajate ja tööandjate vahel võõrkeelte valdkonnas;
- bakalaureuse, magistri- ja doktorikraadi omandamisel osatakse võõrkeeli kõrgharidusstandardis kirjeldatud vastava haridustaseme nõuetele vastavalt, võõrkeelte nõutud tasemel omandamiseks on kõrgkoolides loodud vajalikud tingimused.
- riikliku koolitustellimuse kavandamisel toetutakse võõrkeelteoskust nõudvate spetsialistide (võõrfiloloogid, õpetajad, testispetsialistid, tõlkijad, tõlgid, diplomaatiliste ja majandusesinduste töötajad jne) vajadusanalüüsile ja tellitakse kõrgkoolidelt vajalikul hulgal spetsialistide ettevalmistamine.

Eesmärgi indikaatorid: Kõrghariduse omandanud valdavad võõrkeeli kõrgharidusstandardis eesmärgiks seatud tasemel. Eestis on olemas vajalikud võõrkeelte valdkonnaga seotud spetsialistid, sh õpetajad, tõlgid jne.

3.1. Tulevaste võõrkeeleõpetajate stažeerimise toetamine keelt enamus- või riigikeelena kõneldaval maal (läbirääkimised ülikoolidega ainepunktide arvestamiseks), praktikaprogrammides osalemine. Indikaator: Võõrkeelte õpetajateks õppijad läbivad osa õppest õpitavat keelt enamus- või riigikeelena räägitavas riigis (Rakenduskava p 1).

Alaesmärk on täidetud. Tulevastel võõrkeeleõpetajatel on olnud võimalik läbida praktika või stažeerida sellistes riikides nt Erasmuse ja Comeniuse programmi abil. Lisaks on võimalik kasutada eri riikide pakutavaid programme ja stipendiume (nt DAADi¹⁷ kaudu). Võõrkeelte õpetajateks õppivad üliõpilased osalevad stažeerimis-, vahetus- ja täienduskoolitusprogrammides erinevates riikides, aastas käib väljaspool Eestit õppimas u 90–100 õpetajat. Seireperioodil on SA Archimedes toetanud 44 üliõpilase koolipraktika sooritamist Euroopa riikide koolides (kogusummas 314 109 eurot). Sihtriigiks on olnud Saksamaa, Hispaania, Prantsusmaa, Itaalia, Soome, Austria, Portugal, Sloveenia, Küpros, Rootsi ja Holland. Sh 39 üliõpilast (võõrfiloloogid, osa neist tulevased võõrkeeleõpetajad) õpetasid võõrkeelt, sh inglise, hispaania, itaalia, poola, prantsuse ja eesti keelt; ülejäänud viis üliõpilast õpetasid erinevaid õppeaineid võõrkeeles. Lisaks sellele on tulevased võõrkeeleõpetajad käinud praktilisel bilateraalsel lepingute raames. Nt koostöös organisatsiooniga *Deutsche Auslandsgesellschaft e V. Lübeck* projekti *Mini-Referendariat für Studierende aus Estland* raames on TLÜ 12 üliõpilast sooritanud pedagoogilise praktika Saksamaa koolides.

Osalemine ja programmi võimaluste kasutamine on olnud pigem üliõpilaste endi initsiatiiv kui kõrgkoolide huvi. Erandiks on olnud Haapsalu Kolledž. Kõrgkoolid arvestavad välismaist praktikat VÕTA-süsteemis.

3.2. Euroopa keeleõppe raamdokumendi ja keelemapi teemaline õpetajate täienduskoolitus. Indikaator: On koostatud 2 AP temaatiline kursus ja kursusel on osalenud vähemalt 300 erinevate võõrkeelte õpetajat (Rakenduskava p 2).

Alaesmärk on osaliselt täidetud. 300 õpetaja koolitamiseks ei ole jätkunud raha ega koolitajaid, seetõttu koolitati neid vähem (vt allpool).

---

¹⁷ *Deutscher Akademischer Austausch Dienst.*

2009. aastal töötati välja kaks kursust: 1) „Euroopa keeleõppe raamdokument ja Euroopa keelemapp õppetöös“, kursuse maht 1 AP (12 t loenguid, 8 t seminare ja 20 t iseseisvat tööd) ning 2) „Euroopa keelemapp õppetöös“ 1 AP (24 t auditoorset tööd ja 16 tundi iseseisvat tööd). Kursuste kavad töötasid välja TÜ eesti keele võõrkeelena osakonna assistent Tiina Kikerpill ja inglise filoloogia osakonna lektor Ülle Türk.

Kursuse *Euroopa keeleõppe raamdokument ja Euroopa keelemapp õppetöös* raames toimus 2009. aastal kolm (3) koolituspäeva neile, kes varem ei olnud osalenud raamdokumendi ja keelemapi koolitustel. Kursuse läbisid 40 võõrkeele (inglise, saksa, vene, eesti, soome ja rootsi keele) õpetajat.

2009. aastal moodustati rühm 25 õpetajast, kes olid varem läbinud keelemapi 40-tunnise kursuse või muul moel omandanud põhi-teadmised Euroopa keeleõppe raamdokumendist ja keelemapist. Eeltingimuseks koolitusrühma saamiseks oli ka valmidus jagada omandatud teadmisi ja oskusi kolleegidega. 2009–2010. a toimus kokku viis (5), 2011. a jätkukoolituse raames kuus (6) koolituspäeva. Kursuse põhieesmärgiks oli koolitusmaterjalide väljatöötamine, lisaks omandati oskusi, kuidas tutvustada õpetajatele Euroopa keeleõppe raamdokumenti ja Euroopa keelemappi parimal moel, innustamaks õpetajaid rakendama keelemappi õppetöös. Koolitajateks olid Tiina Kikerpill, Ülle Türk ja Anu Haamer (TÜ kõrgkoolididaktika lektor).

Samuti on MISA Meie Inimesed vaadeldaval ajavahemikul õpetajatele ning pühapäevakoolide juhatajatele Euroopa keelemapi teemalisi koolitusi korraldanud.

- 3.3. Võõrkeelte õpetajate täienduskoolituse kursuse „Kultuur ja keel, kultuuriteadlikkus“ välja töötamine ja rakendamine. Indikaator: On koostatud täienduskoolituskursus (2 EAP – 52 tundi) erinevate võõrkeelte õpetajatele ja kursustel on osalenud vähemalt 50 õpetajat ja vastavad kursused keeleti 1 EAP mahus, kursustel on osalenud vähemalt 20–30 (vene, prantsuse, saksa, inglise, läti, rootsi, soome keele) õpetajat (Rakenduskava p 4).**

Alaesmärk on osaliselt täidetud – võõrkeeleeõpetajate täienduskoolituskursus „Kultuuriteadlikkus võõrkeeleeõppes“ on 2011. aastal Tartu Ülikoolis välja töötatud ning samal aastal on toimunud ka kolmepäevane lootskoolitus.¹⁸ Kursusele seati kolm eesmärki: 1) analüüsida eri kultuuridele omaseid jooni keeleõppe seisukohast; 2) analüüsida õppematerjale kultuuridevahelise suhtlemise pädevuse eri aspektidest; 3) koostada ülesandeid õppijate kultuuriteadlikkuse arendamiseks.

Oluline on edaspidigi pakkuda võõrkeeleeõpetajatele nii põhi- kui ka täienduskoolitusi, mis arvestavad kultuuriteadlikkuse komponendiga ja käsitlevad kultuuridevahelise suhtlemisega seotud küsimusi. Kultuuridevahelise suhtlemispädevuse teemasid käsitletakse praegugi võõrkeeleeõpetajate põhikoolituses (nt TLÜ Liljana Skopinskaja kursus „Kultuuridevaheline suhtluspädevus“ (inglise keeles), Karin Härmati kursus „Kultuuridevaheline kommunikatsioon“ (eesti keeles)).

3.4. Koostada täienduskoolituse kursus, valikaine moodul ja viia läbi pilootkoolitused eelkooliealiste laste võõrkeelte õpetajatele.

Indikaator: Täienduskoolituskursus välja töötatud ja pilootkoolitused 50 õpetajale läbi viidud (Rakenduskava p 5).

Alaesmärk on täidetud. Goethe Instituudi juures on välja töötatud viiest moodulist ja 40 tunnist koosnev täienduskoolituskava saksa keele ja saksa keelt B1-keeleoskustasemel valdavatele lasteaiaõpetajatele.¹⁹ Koolituse kestus on viis kuud, läbi on viidud neli koolitust ja koolitatud on kokku 67 saksa keele õpetajat, lasteaiaõpetajat ja Tallinna Ülikooli õpetajakoolituse magistranti. Koolituse läbinutel on võimalus taotleda stipendiume osalemaks Goethe Instituudi ja Saksamaa Välismaalaste Ühingu täienduskoolitustel Saksamaal.²⁰

Koolieelsete lasteasutuste võõrkeelte õpetajate ettevalmistamisega on aktiivselt hõlmatud Tallinna Saksa Kultuuri Instituut koostöös Tallinna Ülikooli dotsendi Merle Jungiga. Varase keeleõppe lootsprojektid saksa keele alal on olnud edukad ja nendest on SKI-l olemas nii statistiline ülevaade kui ka ülevaade kasutatud meetoditest, kuid lisaks sellele oleks oluline uurida ja mõtestada ka teiste keelte õpetamist väikelastele.

---

¹⁸ Kursus töötati välja detsembris 2010 – aprillis 2011; lootskoolitus toimus septembris – detsembris 2011.

¹⁹ <http://www.goethe.de/ins/ee/tal/lhr/ffl/fcc/etindex.htm>

²⁰ <http://www.goethe.de/lhr/prj/ffd/atp/deindex.htm>

Lisaks on korraldatud seminare varajase saksa keele õppematerjalidega tutvumiseks. Lasteaiad ja koolid, kus õpe toimub, on saanud need materjalid.²¹

Eesti keelde on tõlgitud „Nürnbergi soovitusel varajaseks võõrkeeleõppeks“,²² vihik 2010; ISBN 978-9949-91440-1.

Varajase inglise keele õpet on võimalik saada paljudes Eesti lasteaedades ja koolides. Prantsuse keelt on võimalus õppida Tallinnas kahes lasteaias ja kahes koolis ringitunnina ning Valga Gümnaasiumis. Vene keele varajase õppe kohta andmed puuduvad.

3.5. Koolieelsetele lasteasutustele võõrkeelte õpetajate ettevalmistuse toetamine. Indikaator: Koolieelsetes lasteasutustes viiakse läbi kvaliteetset võõrkeelte õpet (Rakenduskava p 11).

Alaeesmärk on täidetud. HTM on 2009. aastal toetanud Tallinna Saksa Kultuuri Instituudis koolieelsete lasteasutuste saksa keele õpetajate ettevalmistamist (koolituskava moodulite väljatöötamiseks ja saksa keele lisakursuseks ning 2010. aastal Tallinna Saksa Kultuuri Instituudi kaudu koolieelsete lasteasutuste võõrkeelte õpetajate ettevalmistamist.

VKSi rakendamisele suunatud piiratud rahalistest vahenditest on kõrgharidusega seotud eesmärkidest toetatud üksnes võõrkeele õpetajate põhi- ja täienduskoolitusega seotud eesmärged. Mitmetel juhtudel on rahastus seotud muude allikatega.

Eestis ei kavandata riiklikku koolitustellimust erialati, vaid korraldatakse üldisemate lepingutega kõrgkoolide ja ministeeriumi vahel. Puuduvad piisava põhjalikkusega läbi viidud vajadusuuringud spetsialistide tellimiseks.

Praegu on võimalik peaaegu õppida vähemalt ühes Eesti avalik-õiguslikus ülikoolis (Tartu Ülikoolis või Tallinna Ülikoolis) hispaania, inglise, itaalia, prantsuse, rootsi, saksa, soome, taani ja ungari keelt; kõrvalainena või valikmoodulina – bulgaaria, poola, tšehhi, läti, leedu keelt (Tallinna Ülikoolis või Tartu Ülikoolis); hollandi, kreeka, portugali keelt üldkeelena (Tartu Ülikoolis või Tallinna Ülikoolis). Eesti üli-

---

²¹ <http://www.goethe.de/ins/ee/tal/lhr/ffl/leh/deindex.htm>

²² saksa k <http://www.goethe.de/lhr/prj/nef/deindex.htm>; eesti k <http://www.goethe.de/lhr/prj/nef/etindex.htm>

koolides ei õpetata kolme Euroopa Liidu ametlikku keelt: malta, slovaki ja sloveeni keelt. Samas on neis riikides võimalik nimetatud keeli õppida nii bilateraalsete lepingute kui ka Erasmuse programmi raames. Kõikide liikmesriikide keeli valdavate spetsialistide kohta puudub statistika. On küsitav, kas kõikide, sh nende keelte osas, mida Eestis ei ole võimalik õppida, on antud eesmärk teostatav.

Vähemalt ühes Eesti avalik-õiguslikus ülikoolis (Tartu Ülikoolis või Tallinna Ülikoolis) õpetatakse idamaade keeli, uurali ja skandinaavia keeli ning klassikalist filoloogiat.

Toimub avalik-õiguslike ülikoolide vaheline koostöö võõrkeelte uurimise ja õpetamise valdkonnas, tehakse koostööd võõrfiloloogia-teemaliste õppekavade arendamisel, õppekavad on teaduspõhised; ülikoolid vahetavad infot tööandjate ja koolitajatega (nt on tööandjaid ja praktikuid kaasatud õppekavade nõukogudesse nagu ka vastavate instituutide nõukogudesse) ning testitakse üliõpilaste keeleoskust, on loodud võimalusi keeleoskuse süvendamiseks (keelekeskuste kaudu).

4. MITTEFORMAALNE VÕÕRKEELTE ÕPE

VKSi eesmärgid:

- Erinevas vanuses inimestele on olemas võimalused huvi- või vabahariduse raames õppida võõrkeeli;
- Koolieelses eas lastele on loodud kvaliteetsed eakohased võõrkeeleõppe võimalused; mitmekesistada õpikeskkonda, kaasates keeleõppesse meedia (nt televisioon);

Eesmärgi indikaator: Eesti elanikud valdavad lisaks emakeelele kahte võõrkeelt.

4.1. Toetada saksa, prantsuse, vene ja muude võõrkeelte (v.a inglise keel) õpet lasteaedades ja mängurühmades projektipõhiselt.

Indikaator: Nimetatud keeli õpetavaid lasteada on toetatud rahaliselt täiendavalt (Rakenduskava p 1).

Alaesmärk on osaliselt täidetud. Saksa Kultuuriinstituudi kaudu on 2009. ja 2010. aastal toetatud koolieelsete lasteasutuste võõrkeelte õpetajate ettevalmistamist ning Goethe Instituudi kaudu on toetatud 2011., 2012. ja 2013. aastal saksa keele varast õpet lasteaedades.

Euroopa Liidu keelepoliitika eesmärgiks on, et iga inimene oskaks lisaks oma emakeelele veel kahte võõrkeelt. Järjest enam on tõusnud päevakorra varajane võõrkeeleõpe ning sellega kaasnevad eelised. Seejuures ei pea esimene õpitav võõrkeel olema inglise keel. Uuringud on näidanud, et kui laps õpib esimese võõrkeelena mitte inglise keelt, vaid mõnda muud keelt, siis suure tõenäosusega oskab ta gümnaasiumi lõpul kahte võõrkeelt iseseisva keeleoskaja tasemel. Alustades aga inglise keele õppimist esimese võõrkeelena, ei jõuta tihtipeale teise võõrkeele oskusega nii kaugemale. Goethe Instituut Eestis paneb suurt rõhku varajasele saksa keele õppele (vt 3.4. ja 3.5).

- 2012/13. õppeaastal õpetati saksa keelt Eesti 23 lastaias ja koolis, kokku u 500 õpilasele;
- 2010. a valmis film *Sprachengenies*, mis tutvustab varajast saksa keele õpet Balti riikides <http://www.goethe.de/ins/ee/tal/lhr/deindex.htm>;
- traditsiooniliselt toimub igal aastal aprillis üle-eestiline saksakeelsete lastelaulude võistlus *Lautstark*;
- kord aastas toimub ühe saksa lasteteatri etendus Tallinnas ja Tartus;
- lasteaedades ja koolides lastevanematele suunatud üritustel selgitatakse varajase võõrkeeleõppe, sh saksa keele õppe vajalikkust ja kasulikkust;
- arendatakse õppevara, eriline tähelepanu on õppematerjalide koostamisel, mis tagavad jätkusuutliku õppe üleminekul lasteaiast kooli;
- koostatakse ainekava varajaseks saksa keele õpetamiseks lasteaias ja koolide 1. klassides.

Ülesanded:

- Lahendada üleminek lasteaiast kooli nõnda, et võõrkeele õpet saaks saavutatud tasemelt jätkata. Sama puudutab ka õpilase koolivahetust.
- Õpetajate tasustamine seab piirid varajase saksa keele õppe laienemisele. Alates 2007. aastast maksab õpetajatele palka Goethe Instituut, 2010. aastast toetab neid ka HTM. Stardifinantseering nende asutuste poolt lõpeb 2014. Edaspidi on rahastajateks kohalik omavalitsus, lapsevanemad, koolid.
- Paljude lastevanemate arvates on võõrkeeleks vaid inglise keel. Vajalik on levitada teavet, millises järjekorras oleks kasulik võõrkeeli õpetada ja õppida. Kas alustada keelega, mida igapäevaelus tihti kohtame või sellega, millega on kokkupuuteid vähem.

5. VÕÕRKEELTE ALASED UURINGUD, KOMMUNIKATSIOON, VÕÕRKEELTE OSKUSE NÕUDED, TUNNUSTUSSÜSTEEMI ARENDAMINE

VKSi eesmärgid:

- võõrkeelte aspekt (keelenõudlus ja keelte kasutamine, keeleõppe motivatsioon jne) sisaldub interdistsiplinaarsetes uuringutes;
- kõrgkoolides ja uurimisasutustes kavandatakse ja viiakse läbi vajalikul hulgal võõrkeelte omandamise ja õpetamisega seotud rakenduslikke uuringuid;
- Eesti avalik-õiguslikes ülikoolides teostatakse võõrkeelte alaseid teoreetilisi uurimusi (keeletüpoloogia, teoreetiline kontrastiivlingvistika, tõlketeooria, võõrkeelte omandamise ja õpetamise teooriad);
- Eesti erinevad institutsioonid teevad koostööd Euroopa Liidu võõrkeeleteemaliste uurimisprogrammide ja projektidega;
- on olemas pidevalt uuendatud andmed Eesti elanike võõrkeelte oskuse ja kasutamise kohta;
- põhikooli ja gümnaasiumi riiklike õppekavade võõrkeelte ainekavades lähtutakse Euroopa keeleõppe raamdokumendi keeleoskuse tasemetest;
- põhikooli ja gümnaasiumi võõrkeelte lõpueksamid on koostatud vastavalt Euroopa keeleõppe raamdokumendi keeleoskuse tasemetele;
- on olemas ja erinevatele sihtgruppidele (võõrkeeli õppida soovivad inimesed, tööandjad, keeleõppefirmade õpetajad) kättesaadav info keeleoskuse taseme hindamise ja testimise kohta, sh rahvusvaheliselt tunnustatud eksamite korralduse, läbiviimiskohtade kohta;
- võõrkeelte eksamite arendus põhineb süsteemsel analüüsil, eksamispetsialistide täienduskoolitus on järjepidev;
- riigi toetusel on loodud ja toimib aktiivselt võõrkeelte õpetajaid ühendav katusorganisatsioon, mille kaudu toimub täienduskoolituse kavandamine, nõustamine, rahvusvahelise koostöö võimaluste ja väliskoolituste kohta info edastamine, parima praktika ja kogemuste jagamine;
- tunnustatakse edukamaid võõrkeelte õppijaid, õpetajaid ja huvitavamaid keeleõppeprojekte;
- erinevate võõrkeelte oskuse vajalikkus kajastub olulise teemana meedias.

- võõrkeelte õpetajad osalevad stažeerimis- vahetus- ja täienduskoolitusprogrammides riikides, kus räägitakse vastavaid võõrkeeli emakeelena.

Eesmärgi indikaator: Võõrkeelte oskuse vajadus on Eesti elanike hulgas teadvustatud ja väärtustatud nii hoiakulisel kui ka käitumuslikul tasandil.

5.1. Võõrkeelte alaste uuringute algatamine ja läbi viimine. Indikaator: On läbi viidud vähemalt kolm (3) võõrkeelte alast uuringut (Rakenduskava p 1).

Alaesmärk on täidetud: vaadeldaval seireperioodil viidi läbi mitu olulist võõrkeeletemalist uuringut.

- 2009. aastal valmis Mart Rannuti, Elvira Küüni ja Liis Kasemetsa uuringu „Eesti Meditsiinitöötajate eesti keele ja teiste keelte oskus“ lõpparuanne, vt <http://hdl.handle.net/10062/40662>.
- 2011. aastal valmis Euroopa Nõukogu keelepoliitika talituse ja HTMi mitme aasta pikkuse koostöö tulemusena „Eesti keelehariduspoliitika ülevaade. Muutuva ühiskonna keelehariduspoliitika: tuleviku kujundamine“ (Eesti keelehariduspoliitika iseloomustus ehk keeleprofiil, *Language Education Policy Profile*), vt <http://hdl.handle.net/10062/40652>.²³ Eesmärgiks oli hinnata ENi keeleekspertide abiga keelehariduse olukorda ning seada suuniseid tulevikuks.²⁴

²³ Keeleprofiili koostamine jagunes kolme etappi: 1. Eesti aruande (raporti) koostamine. 2008. a valminud aruanne tutvustab Eesti elanikkonda, ühiskonnas kasutatavad keeli ja nende staatust, keelte õpetamise-õppimise üldist tausta haridussüsteemis, Eesti osalemist Euroopa keelevaldkonda puudutavates projektides ja/või programmides jne, samuti Eesti keelehariduspoliitika sõlmpunkte. Aruande koostas HTMi juurde moodustatud töörühm, see on huvilisele kättesaadav nii eesti kui ka inglise keeles HTMi kodulehel

(<http://www.hm.ee/index.php?044904>, 2008). 2. ENi keelepoliitika talituse moodustatud keeleekspertide töörühm tutvus Eesti aruandega, külastas kahel korral Eestit ning osales eri sihtrühmade osalusel ümarlauarutelul. Eesti aruande ja külaskäikude põhjal koostasid ENi eksperdidki aruande. 3. ENi ekspertide rühm koostöös HTMi keeleosakonna juurde moodustatud töörühmaga koostas Eesti keelehariduspoliitika iseloomustuse e keeleprofiili. Toetuti ENi ekspertide aruandele ja arvestati ümarlauavestluste tulemusi. Keeleprofiili lõpliku versiooni väljatöötamiseks toimus poolte vahel mitmeid nõupidamisi. Keeleprofiili ingliskeelne versioon on valminud ning leitav ENi kodulehelt http://www.coe.int/t/dg4/linguistic/Profils1_EN.asp#TopOfPage; eesti- ja ingliskeelne keelne versioon on avalikkusele kättesaadav HTMi kodulehel, www.hm.ee/index.php?popup=download&id=11075

²⁴ ENi keelepoliitika talituse kodulehelt on leitavad põhjalikumad selgitused keeleprofiili koostamise põhimõtete kohta ning teiste riikide ja piirkondade valminud keeleprofiilid. Eesti võõrkeelte strateegia on leidnud rahvusvaheliselt positiivset vastukaja, nt Eesti keelehariduspoliitika ülevaate koostamisel (2009–2011).

- 2011. aastal valmis Piret Kanne arvamusuuring „Õpitulemuste saavutamine võõrkeeltes. 2009. aastal läbiviidud õpetajate arvamusuuring riiklike õppekavade kooliastme õpitulemuste saavutatuse väljaselgitamiseks”. Uuringu eesmärk oli saada õpetajatelt tagasisidet saavutatavate heade õpitulemuste kohta, mille põhjal hinnata õppekavas püstitatud õpieesmärkide ea- ja jõukohasust ning fikseerida õppekavas kooliastmete täpsustatud õpitulemused neljas võõrkeeles. Arvamusuuringus vaadeldi inglise, vene, prantsuse ja saksa keelt A- ja B-võõrkeelena ning eesti keelt teise keelena. Arvamusuuringus osales 59 kooli 393 õpetajat. Uuringu andmeid kasutati RÕKi võõrkeelte õppekava iga kooliastme õpitulemuste täpsustamiseks. Põhikooli ja gümnaasiumi uue õppekava võõrkeelte valdkonna ainekavade väljatöötamisel, sh õpikoormusega seotud küsimuste lahendamisel võeti aluseks Euroopa keeleõppe raamdokument. Vt <http://hdl.handle.net/10062/40659>
- 2011. a osales Eesti Euroopa keeleoskusuuringus (*European Survey on Language Competences*).²⁵ Tegemist on Euroopa Komisjoni (EK) algatatud esimese põhiharidust lõpetavate (ISCED2) õpilaste keeleoskust mõõtva uuringuga, mis viidi läbi 14 riigis (16 haridussüsteemis). Uuringu eesmärk oli mõõta Euroopa keeleõppe raamdokumendis kirjeldatud keeletasemetel A1–B2, kuivõrd oskavad õpilased võõrkeelt kasutada, et aru saada suulistest ja kirjalikest tekstidest või väljendada end kirjalikult (st kuulamis-, lugemis- ja kirjutamisosakus). Eestis olid testitavateks keelteks inglise ja saksa keel. Tulemused avalikustati 2012. a suvel, vt <http://hdl.handle.net/10062/40686>
- 2011. aastal korraldas Eesti Statistikaamet korralise Eesti rahva ja eluruumide loenduse, mis annab olulisi andmeid Eesti elanikkonna keelteoskuse kohta.

---

²⁵ Uuringu põhitesti läbiviimist ja tulemuste analüüsimist Eestis rahastas Integratsiooni ja Migratsiooni Sihtasutus Meie Inimesed (MISA) Euroopa Sotsiaalfondi programmist „Keeleõppe arendamine 2011–2013“.

- 2012. aastal ilmus käsiraamat „Keeleeksamite sidumine Euroopa keeleõppe raamdokumentidega: õppimine, õpetamine ja hindamine“.²⁶ Tõlkijad: ptk 1—7: Kristel Weidebaum (Luisa tõlkebüroo), lisad: Kristi Mere (SA Innove), keeleteimetaja: Ethel Roosna (SA Innove), vt <http://hdl.handle.net/10062/40691>
- Briti Nõukogu (BN) eestvedamisel toimus 2010. aasta novembrist kuni 2012. a juunini projekt „Keelterikas Euroopa“ (*Language Rich Europe*), mille raames uuriti 24 riigis/ piirkonnas keelte levikut ja keelekasutusolukorda. Keelekasutust vaadeldi kaheksas valdkonnas: dokumentides ja andmebaasides, koolieelsetes lasteasutustes, põhikooli I, II ja III kooliastmes ning gümnaasiumis, kutse- ja kõrgkoolides, audiovisuaalses ja trükimeedias, avalike teenuste sektoris ning ettevõtluses. Eesti kuulub riikide hulka, kus andmeid keelteoskuse kohta küsitakse rahvaloendusel, tulemused kajastuvad andmebaasides, keelte küsimust käsitletakse riigi tasandil mitmetes ametlikes dokumentides, nt keeleseaduses, eesti keele arendamise strateegias, võõrkeelte strateegias jne. Audiovisuaalses ja trükimeedias olid uuringus osalenud riikides ja piirkondades enim levinud keeled inglise, saksa, prantsuse, vene, itaalia, araabia, türgi, hispaania, hollandi ja albaania keel. Avaliku teenuste sektoris ja avalikus ruumis kasutati enim inglise, saksa, vene, prantsuse, hispaania, hiina, araabia, itaalia, baski ja katalaani keelt. Uuritud riikide ühtekokku 484 ettevõttes peeti inglise keele kõrval oluliseks prantsuse, saksa, vene, itaalia, hispaania, katalaani, soome, baski, kõmri ja portugali keelt. Eesti 24 ettevõttes on enim esile tõstetud keeled inglise keele kõrval vene, saksa ja soome keel. On tähelepanuväärne, et soome keel on ka üle-euroopalises uuringus ettevõtluses enim levinud keelte hulgas 7. kohal. Lähemalt uuringu metoodikast ja tulemustest, vt http://www.language-rich.eu/fileadmin/content/Profile_Booklets/LRE_Estonia_Profile_-_Keelterikas_Euroopa_-_Mitmekeelsuspolitika_Ja_-Tavad_Euroopas.pdf, <http://www.language-rich.eu/home/welcome.html>

Nii keeleoskusuuringus kui ka uuringus „Keelterikas Euroopa” jagatakse mitmekeelsust soosivaid nõuandeid.

---

²⁶ Käsiraamatu tõlkimist korraldas SA Innove keelekeskus Euroopa keeleoskusuuringu (*European Survey on Language Competences, ESLC*) raames, uuringut rahastas Integratsiooni ja Migratsiooni Sihtasutus *Meie Inimesed* Euroopa Sotsiaalfondi programmist „Keeleõppe arendamine 2011–2013“.

5.2. Tööandjatele koolituspäevad Euroopa keeleõppe raamdokumendi keeleoskuse tasemetest. Indikaator: On läbi viidud vähemalt kaks koolitust tööandjatele (Rakenduskava p 5).

Alaeesmärk on osaliselt täidetud: vaadeldaval seireperioodil (2009–2013) on HTM koostöös EVÕLiga korraldanud tööandjatele Euroopa keeleõppe raamdokumendi keeleoskustasemete teemalise koolituspäeva (kollokviumi).²⁷

Samas on ka Integratsiooni- ja Migratsiooni Sihtasutus Meie Inimesed korraldanud seireperioodil Euroopa keeleõppe raamdokumendi ja Euroopa keelemapi teemalisi koolitusi pühapäevakoolide juhtidele ning õpetajatele (vt ka eespool).

5.3. Euroopa Nõukogu ja Euroopa Liidu Elukestva Õppe Programmi raames rahastatavates projektides osalemine, osalemisvõimalustest võõrkeelte õpetajate ja haridusinstituutide teavitamine. Indikaator: HTM, REKK-i/ SA Innove, SA Archimedese koduleheküljel pidevalt uuendatud info on olemas (Rakenduskava p 6).

Alaeesmärk on täidetud. Vaadeldava perioodi jooksul on **Euroopa elukestva õppe programmi** toel (SA Archimedese vahendusel kogusummas 675 339 eurot) väliskoolitusel osalenud 317 õpetajat, neist 189 on osalenud võõrkeelte õpetamise meetoodika kursustel.

1998. aastal algatas Euroopa Komisjon (EK) **Euroopa keeleõppe tunnuskirja programmi**, mille eesmärgiks on tõsta huvi ja motivatsiooni keelte õppimise ja õpetamise vastu; tutvustada ja levitada keeleõppe valdkonna uuenduslike projektide tulemusi, tunnustada projektide algatajaid ja panustada info levitamisse keeleõppe valdkonnas toimuva kohta. Eesti ühines programmiga 2002. aastal. Kord aastas toimival Euroopa keeleõppe tunnuskirja konkursil (*European Language Label Award*, eesti keeles: Aasta võõrkeelealane tegu) saavad kandideerida nii asutused kui ka üksikisikud²⁸. Euroopa keeleõppe tunnuskirjaga ehk diplomiga²⁹ autasustatud projektid³⁰ pälvivad rahvusvahelise tunnustuse, mis tõstab avalikkuse huvi keeleõppe vastu ja tähtsustab keelteoskuse vajalikkust. Tunnuskirja programm

---

²⁷ Kollokvium „Tollipulgaga keelte kallal: keeleoskuse mõõtmisest tööjõuturul“ toimus 14. novembril Tallinna Ülikooli Mare-hoone Tallinna saalis. Sihtrühm: arendusjuhid, personalitöötajad, koolitajad, haridustöötajad. Osalejaid oli kokku 70.

²⁸ vt <http://www2.archimedes.ee/hkk/index.php?leht=294>

²⁹ Selle allkirjastavad Euroopa Komisjoni (mitmekeelsuse) volinik ning Eesti Vabariigi haridus- ja teadusminister.

³⁰ Väljapaistvamad projektid on saanud ka rahalise preemia.

võimaldab võrrelda ühes riigis keeleõppe vallas toimuvat teistes Euroopa riikides toimuvaga. Eestis vastutab programmi menetlemise eest hariduskoostöö keskuse üldhariduse büroo. Teave Euroopa keeleõppe tunnuskirja pälvinud projektide kohta on leitav EK andmebaasis.³¹

Perioodil 2009–2012 esitati Eestis konkursile 89 taotlust, neist 19 on žürii otsusega autasustatud Euroopa keeleõppe tunnuskirjaga. Auhinnatud projektide temaatika on lai: kultuuridevahelise teadlikkuse tõstmine, uued suunad mitteformaalses keeleõppes, keeleõppe kvaliteedi tõstmine, varajane keeleõpe jne. Sihtkeeltena või projektikeeltena on enim kasutatud inglise, eesti, saksa ja vene keelt, samuti on projektides sihtkeelteks märgitud rootsi, soome, norra ja islandi keel. Keeleõppe hea kogemuse näiteid on kolmest haridussektorist: üld-, kutse- ja täiskasvanuharidusest.³²

5.4. Info keeleoskuse tasemete, erinevate keelte õppimise võimaluste, erinevate keelte oskuse vajaduse kohta elektroonselt avalikustamine ja pidev uuendamine; sihtrühmade teavitamine (Euroopa keelemapi kodulehekülg).

Indikaator: On toetatud 20 kooli, kus õpetatakse võõrkeeli, mis ei kuulu A- ja B-võõrkeelte hulka, on toetatud täiendavate vahenditega 3 aasta jooksul (Rakenduskava p 7).

Alaeesmärk on osaliselt täidetud. Seireperioodil on toetatud Euroopa keelemapi kodulehe koostamist, vt <http://www.keelemapp.ee>, see valmis 2010. aastal. Kodulehel saab tutvuda keelemapi ajalooga, lugeda Euroopa keelemapist ja tutvuda Euroopa keelemapi eri mudelitega. Õpitegevuse leheküljelt leiavad nii õpetajad kui õpilased näpunäiteid, kuidas keelemapi eri osi saab kasutada iseseisvaks või tunnitööks.

Ülesandeid. Keelemapi kodulehekülg vajab pidevat uuendamist ja edasi arendamist, et õpetajatel ja õpilastel oleks võimalus kasutada kõiki kodulehe võimalusi, nt esitada teemakohaseid küsimusi ja osaleda foorumis. Samuti on kodulehele vaja lisada materjale, mida saaks kasutada koos keelemapiga või muid õppematerjale, mis on seotud keeleoskustasemetega.

20 kooli toetamiseks, kus õpetatakse võõrkeeli, mis ei kuulu A- ja B-võõrkeelte hulka, ei ole võimalusi olnud.

³¹ http://ec.europa.eu/education/language/label/label_public/index.cfm?CFID=19395978&CFTOKEN=6579e1e1f05fbc1d-006045F0-A8F7-8905-58C7D85CB1F5DCAF&jsessionid=138919542ec4895664ee40784f7b62d47702TR

³² Nt Sisekaitseakadeemias välja töötatud keelesimulaator (projekt „Keelerobot“) oli üks kolmekümnest üle-euroopalise tunnustuse pälvinud projektist, millele antud auhind „Parim Eesti projekt“ anti üle 2012. aasta septembris Küprosel Limassolis korraldatud Euroopa keeleõppe tunnuskirja programmi 10. aastapäeva konverentsil.

5.5. Võõrkeelte õpetajaid ühendava organisatsiooni loomine ja selle tegevuse toetamine. Indikaator: Võõrkeelte õpetajaid ühendav organisatsioon on loodud ja koostatud aastased tegevuskavad. (Rakenduskava p 8).

Alaesmärk on täidetud: Eesti võõrkeeleõpetajaid ühendav Eesti Võõrkeeleõpetajate Liit on asutatud, koostatud on selle tegevuskavad ning saavutatud teatav tegevusstabiilsus.

Otsustav samm võõrkeeleõpetajate aineorganisatsioone koondava katusorganisatsiooni loomiseks tehti 29.10.2008 konverentsil „Keeled suus – teed lahti!“. Konverentsi eesmärk oli seitsset võõrkeeleõpetajate organisatsiooni kaasates jõuda võõrkeeleõpetajate katusorganisatsiooni loomiseni Eestis. Paraku asutasid EVÕLi ainult kolm võõrkeeleõpetajate organisatsiooni: Eesti Keele kui Teise Keele Õpetajate Liit, Soome Keele Õpetajate Selts ja Saksa Keele Õpetajate Selts. Hiljem on liiduga ühinenud Vene Keele Õpetajate Selts (02.03.2012) ning üksikliikmetena mitu inglise ja vene keele õpetajat.

Liidu tegevuse eesmärkideks on keelelise mitmekesisuse toetamine, keeleõppe populariseerimine, võõrkeelte oskuse ja võõrkeeleõpetajate elukutse väärtustamine ning keeleõpetajate professionaalse arengu toetamine. Liit on jõudnud tegutsemisaja jooksul organiseerida konverentse, teabepäevi, piirkondlikke koolituspäevi³³; liit on vastu võetud kolme rahvusvahelise organisatsiooni liikmeks³⁴;

---

³³ Nt 04.12.2010 konverents „Võõrkeeleõpetaja ja -õpetus muutuste tuules“; 02.04.2011 konverents „Mitmekeelse ja -kultuurilise hariduse edendamine Euroopas: Euroopa Nüüdiskeelte Keskuse (ECML) programmidest“. EVÕL on aidanud korraldada Euroopa keeleõppe raamdokumendi ja keelemapi teemalisi kursusi: „Euroopa keeleõppe raamdokument ja Euroopa keelemapp“ (2009–2010) ja koolitajaid ettevalmistav kursus „Euroopa keelemapi viimise õpetajateni“ (2012–2013). Korraldatud on piirkondlikke koolitusi, nt 2011. a korraldati kolm, 2012. a kaks piirkondlikku koolitust. ESF programmi „Üldhariduse pedagoogide kvalifikatsiooni tõstmine 2008–2013“ raames korraldati 2011. a novembris 2-päevane seminar „Praktikult praktikule – millest räägib uus õppekava?“ 02.03.2012 toimus Tallinna Õpetajate Majas võõrkeeleõpetajate aineühenduste esindajate ning HTMi ja eksamikeskuse spetsialistide ümarlaud teemal „Uus õppekava ja võõrkeele riigieksam“. 2012. a detsembris korraldati kaks võõrkeele riigieksamite teemalist teabepäeva Tartus ja Tallinnas, kus kokku osales 235 võõrkeeleõpetajat. EVÕL korraldas ESF meetme „Kooli poolelijätmise vähendamine, haridusele juurdepääsu suurendamine ning õppe kvaliteedi parandamine“ alameetme „Põhikooli ja gümnaasiumi riiklikele õppekavadele vastav üldharidus“ raames täienduskoolituskursuse „Võõrkeeleõpetaja ja -õpetus uues õppekavas“. 2012. aastal toimus neli koolitusmoodulit uue õppekava teemadel. Tänu HTMi toetusele oli EVÕLi liikmetel võimalus kokku kutsuda kaks ümarlauda. Väikese kasutajaskonnaga keelte õpetamine ja õpetaja vajavad jätkuvalt toetust – nii oli sõnastatud 2011. a ümarlaua põhiteema. Samal teemal toimus arutelu ka 2012. aasta ümarlaul, kus osalesid kõikide võõrkeele-organisatsioonide, HTMi ja eksamikeskuse esindajad. Erinevaid keeli ja kultuure tutvustav Euroopa keelte päev on muutunud iga-aastaseks traditsiooniks. EVÕL korraldas 2011. aastal kaks Euroopa keeltepäeva seminari (Tallinnas ja Tartus).

liidu esindajad on tutvustanud võõrkeeletajate parimaid kogemusi väljaspool Eestit (vt kodulehekülge). EVÕL on loonud toimiva kodulehe (www.voorkeelteliit.eu), mille vahendusel on võimalik kiiresti edastada infot kõigile võõrkeeletajatele nii Eestis kui ka väljaspool Eestit. Kodulehel on info kättesaadav eesti, inglise, soome, prantsuse, saksa ja vene keeles. Kodulehel on uudiste rubriik, info liikmete, toimunud ja eelseisvate seminaride, konverentside, täienduskoolituskursuste, projektide ja koostööprogrammide kohta ning võimalus on üles laadida õppematerjale. Oma tegevuse tutvustamiseks on liidu liikmed artikleid avaldatud ka *Õpetajate Lehes*, *Koolielus* ja võrgustike uudiskirjas.

Ülesandeid. EVÕLi tegevus tugineb mõne juhatuse liikme entusiasmile ja missioonitundele. Vaja on leida ja kaasata kogemustega ja laia silmaringiga õpetajaid, kes on valmis oma põhitöö kõrvalt liidu heaks aktiivselt tegutsema. HTMi toetused ning EVÕLi liikmemaksudest laekuv summa ei kata mitmeid liidu tegevuskulusid.

---

³⁴ EVÕLi üritustel on võimalus osaleda kõigil võõrkeeletajatel olenemata sellest, kas nad on liidu liikmed või mitte. 2012. aastal võeti EVÕL vastu Euroopa võõrkeeletajate võrgustiku REAL ja Nüüdiskeelte Õpetajate Rahvusvahelise Liidu FIPLV (*Fédération Internationale des Professeurs de Langues Vivantes*) Skandinaavia ja Baltimaade regiooni (Nordic-Baltic region, NBR) liikmeks.

VKSi RAKENDUSKAVA TÄITMISE TABEL 2009–2013

1. Valdkond VÕORKEELTE ÕPE ÜLDHARIDUSKOOLIDES

Tegevus	Väljundi indikaator	Vastutaja	Teostaja	Rahaline toetus Eesti kroonides ja eurodes (2009, 2010); eurodes (2011, 2012, 2013)					Selgitus
				2009	2010	2011	2012	2013	
1. Põhikooli ja gümnaasiumi riikliku õppekava võõrkeelte ja eesti keele kui teise keele ainekavadesse Euroopa keeleõppe raamdokumendist lähtuvalt õpieesmärkide sõnastamine	Ainekavades on õpieesmärgid kooliastmeti muudetud	HTM	(REKK) SA Innove	*	*				Täidetud. Põhikooli ja gümnaasiumi (uued) riiklikud õppekavad lähtuvad „Euroopa keeleõppe raamdokumendi“ põhimõtetest, põhikooli ja gümnaasiumi õppekavade valdkonnapädevused, õppeeesmärgid ja kooliastmete üldised õpitulemused on kirjeldatud lähtuvalt ENi keeleoskustasemete kirjeldustest.
2. Koostatakse B (ja C) võõrkeeltena õpetatavate läti, soome ja rootsi keele ainekavad lähtudes Euroopa keeleõppe raamdokumendi keeleoskustaseme kirjeldustest	Koostatud on kolme keele ainekavad	HTM	(REKK) SA Innove	60 000 = 3 835 €	60 000 = 3 835 €	---	---	---	Täidetud: koostatud on nelja keele ainekavad. Soome ja rootsi keele ainekavad koostati 2009; läti ja hispaania keele ainekavad koostati 2010.
3. Koostatakse 3. ja 4. võõrkeelena õpetatavate võõrkeelte näidisainekavad	Koostatud on vähemalt 5 keele näidisainekavad	HTM	(REKK) SA Innove	---	---	---	---	---	Täitmata

4.	Õppekeelest erineva emakeelega õpilastele 2. võõrkeelena emakeele õpetamise toetamine: näidisõppekavade koostamine	Projektipõhiselt on toetatud kolmes koolis toimuvat võõrkeele õpet	HTM, REKK-i keeleosakond	(REKK) SA Innove	---	---	---	---	---	Osaliselt täidetud. Sisaldub õppekavas: uussaabujatele, kelle emakeel ei kuulu Eestis enim õpetatava nelja võõrkeelte hulka (nt itaalia ja hispaania keel vms)
5.	Koolide projektipõhine toetamine 3 aasta jooksul läti, rootsi ja soome keele kui B-võõrkeele õpetamisel	Toetatud on 30 koolis rootsi, soome ja läti keele kui võõrkeelte õpet projektipõhiselt	KeO	KeO	---	100 000 + 100 000 => 200 000 = 12 782 €	12 782 €	12 800 €	13 300 €	Täidetud: toetatud on soome keele kui B-võõrkeele õpet ning rootsi keele kui B-võõrkeele õppe käivitamist
6.	Koolieelsete lasteasutuste võõrkeelte õppe ja koolieelikute lastele huvikoolides võõrkeelte õppe parima praktika tutvustamine	Elektroonselt on kättesaadavad ja meedias on tutvustatud varase võõrkeeleõppe parima praktika kirjeldused	KeO	KeO	---	---	---	---	---	Osaliselt täidetud: Euroopa keeleõppe tunnuskirja programmi vahendusel (nt saksa keele õpe lasteaeades), vt 5. valdkond, p 6)
7.	Õpitavate keelte mitmekesisuse suurenemise toetamine: koolide tegevuse toetamine, vanemate ja laste informeerimine	On toetatud 20 kooli, kus õpetatakse võõrkeeli, mis ei kuulu A- ja B-võõrkeelte hulka, on toetatud täiendavate vahenditega kolme aasta jooksul	KeO	KeO	---	---	---	---	---	Täitmata
8.	Õpitavate keelte mitmekesisuse suurenemise toetamine: võõrkeeltes õpetatavate ainete täiendav toetamine	On toetatud 20 kooli, kus õpetatakse aineid võõrkeeles, toetatud täiendavate vahenditega 3 aasta jooksul	KeO	KeO	---	10 000 = 639 €	2000 € + 1300 €	2000 €	2000 €	Osaliselt täidetud: toetatud on Descartesi Lütseumi frankofoonia osakonda ning Eesti noorte ja nende saatjate osalemist saksakeelsetel väitluskonkursidel, vt ka valdkond 4, p 1.
					60 000 EEK = 3835 €	270 000 EEK = 17256 €	16 082 €	14 800 €	15 300 €	

* – Riiklike õppekavade arendamist ei rahastatud VKSi eelarvest

2. Valdkond VÕORKEELTE ÕPE KUTSEÕPPEASUTUSTES

Tegevus	Väljundi indikaator	Vastutaja	Teostaja	Rahaline toetus Eesti kroonides (2010, 2011); eurodes (2011, 2012, 2013)					Selgitus
				2009	2010	2011	2012	2013	
1. Töötada välja ja esitada REKKi kodulehel kutseõppe erinevate erialade võõrkeelte näidisainekavad	On koostatud 5 kutseõppeasutustele mõeldud võõrkeelte ainekava ja need on elektrooniliselt kättesaadavad	KeO	(REKK) SA Innove	---	---	---	---	---	Osaliselt täidetud. Kutseõppe õppekavad põhinevad kutsestandardidel, kuid (võõr)keeleoskuse nõuded ei ole kutsestandardites osaoskuste kaupana ning erialaspetsiifikast lähtuvalt detailselt kirjeldatud. Kutseõppe riiklike õppekavade koostamise töörühmades on valminud üldõpingute moodulid, sh võõrkeeleõppe moodul koos juhendmaterjalidega.
2. Erialaainete õpetamine kutseõppeasutustes võõrkeeltes; parima praktika väljaselgitamine, tutvustamine ja levitamine	Võõrkeeltes erialainete õpetamise juhtumid on kirjeldatud ja elektrooniliselt kättesaadavad	KeO	MTÜ Võõrkeeleõpetajate organisatsioon	---	---	---	---	---	Täitmata
3. Ettepanekute tegemine kutsestandardite ülevaatamiseks ja täiendamiseks võõrkeelte oskuse osas	Kutsestandardites on kirjeldatud võõrkeelte oskuse nõuded	KeO	Kutsekoda	*	*	*			Osaliselt täidetud. Kõik koostatavad kutsestandardid kajastavad keeleoskuse nõudeid, ent need ei ole osaoskuste kaupana ning eriala spetsiifikast lähtuvalt detailselt kirjeldatud. On esitatud ettepanek kutsestandardite võõrkeelte oskuse täiendamiseks, kuid seda ei ole tehtud.

4.	Kutseõppeasutuste toetamine projektipõhiselt loimitud keele- ja erialaõppe rakendamisel ja vene, inglise, saksa, prantsuse keelest erinevate keelte õpetamisel	On toetatud 26 kutseõppeasutust, kus erialaaineid õpetatakse võõrkeeltes, on toetatud täiendavalt rahaliselt 3 aasta jooksul.	KeO	KeO	---	---	---	---	---	Täitmata
					---	---	---	---	---	

* – Kutsekojal on eelarves selleks ette nähtud raha

3. Valdkond VÕÕRKEELTE ÕPE KÕRGKOOLIDES. VÕÕRKEELTE ÕPETAJATE PÕHI- JA TÄIENDUSKOOLITUS

Tegevus	Väljundi indikaator	Vastutaja	Teostaja	Rahaline toetus Eesti kroonides (2010, 2011); eurodes (2011, 2012)					Selgitus	
				2009	2010	2011	2012	2013		
1.	Tulevaste võõrkeeleõpetajate stažeerimise toetamine keelt enamus- või riigikeelena kõneldaval maal (läbirääkimised ülikoolidega ainepunktide arvestamiseks), praktikaprogrammides osalemine	Võõrkeelte õpetajateks õppijad läbivad osa õppes õpitavat keelt enamus- või riigikeelena räägitavas riigis	KeO	KõO, SA Archimedes	*	*	*	*	*	Täidetud. Tulevased võõrkeele õpetajad on saanud läbida praktika või stažeerida välisriigis nt Erasmus ja Comeniuse programmi abil, kasutada eri riikide programme ja stipendiume jne. Samuti on õpetajate aineliidud saanud täienduskoolitusteks ühekordseid toetusi.
2.	Euroopa keeleõppe raamdokumendi ja Euroopa keelemapi teemaline õpetajate täienduskoolitus	On koostatud 2 AP temaatiline kursus ja sellel on osalenud vähemalt 300 eri võõrkeelte õpetajat	KeO	Koolitusasutused, REKK, MTÜ EVÕL	165 000 = 10 545 €	Vrd valdkond 5, p 8	Vrd valdkond 5, p 8	Vrd valdkond 5, p 8	Vrd valdkond 5, p 8	Osaliselt täidetud: võimalusi oli 40 õpetaja üldiseks koolitamiseks, kellest 25 said põhjalikuma koolituse.

3.	Võõrkeeleõpetajate täienduskoolitus õppematerjalide valiku osas, täiendavate õppematerjalide koostamise osas	On koostatud täienduskoolituskursus 2 AP mahus ja koolitustel on osalenud vähemalt 150 erinevate võõrkeelte õpetajat	KeO	Koolitusasutused	---	---	1 280 €	37 700 € (= 28 000 + 4000 + 5000 + 700	Vrd ka 5, p 8	Osaliselt täidetud: uute võõrkeele riigieksamite ja rahvusvaheliste eksamite teemal on koolitatud ja teavitatud inglise, prantsuse, saksa ja vene keele õpetajaid.
4.	Võõrkeeleõpetajate täienduskoolituskursuse „Kultuur ja keel, kultuuriteadlikkus” väljatöötamine ja rakendamine	On koostatud täienduskoolituskursus (1 AP/ 2AP; 1 AP – 26 tundi, 2 AP – 52 tundi) eri võõrkeelte õpetajatele ja kursustel on osalenud vähemalt 50 õpetajat ja vastavad kursused keeleti 1 AP mahus, kursustel on osalenud vähemalt 140 (vene, prantsuse, saksa, inglise, läti, rootsi, soome keele) õpetajat	KeO	Koolitusasutused	---	122 000* = 7 797 € (+ täiskasvanute eesti k õpiku tõlge)	---	---	---	Osaliselt täidetud: TÜs on koostatud nimetatud kursus ning seda on lootsitud.
5.	Koostada täienduskoolituse kursus, valikaine moodul ja viia läbi pilootkoolitused eelkooliealiste laste võõrkeelte õpetajatele	Täienduskoolituskursus on välja töötatud ja pilootkoolitused 50 õpetajale on läbi viidud	HTM	Kõrgkoolid, Tallinna Saksa Kultuuriinstituut	---	---	---	---	---	Täidetud. Goethe Instituudi juures on välja töötatud (saksa keele) täienduskoolituse kursus lasteaiaõpetajatele.
6.	Mitme keele õpetajate ja keele ja aine (LAK, ing CLIL) õpetajate koolituspõhimõtete ja õppekavade väljatöötamine põhi- ja täienduskoolituses	On välja töötatud õppekavad, kus võõrkeeleõpetajate koolitusalana võimalus omandada mingi muu aine õpetaja eriala; erinevate ainete õpetajatel on võimalus omandada lisaerialana võõrkeele õpetaja kutse	HTM	Kõrgkoolid	**	**	**	**	**	Täitmata

7.	Riikliku koolitustellimuse raames valmistatakse kõrgkoolides ette vajalikul hulgal ja vajalike keelte õpetajaid, Euroopa ja muudes organisatsioonides osalemiseks vajalikul hulgal tõlke	Riiklikud koolitustellimused on esitatud tuginedes vastavatele analüüsidele vastavate spetsialistide vajaduse kohta	HTM	HTM, kõrgharidusosakond, keeleosakond	***	***	***	***	***	Osaliselt täidetud. Kuid riikliku koolitustellimust ei kavandata erialati, vaid üldisemate lepingutega kõrgkoolide ja ministeeriumi vahel. Puuduvad põhjalikud vajadusuringud spetsialistide tellimiseks.
8.	Stipendiumi- ja üliõpilasvahetusprogrammide kaudu luuakse võimalused iga Euroopas vähemkasutatud keele kohta vähemalt 2 spetsialisti.	Eestis on kõigi EL liikmesriikide keeli valdavad spetsialistid	HTM	Keeleosakond, kõrgharidusosakond, SA Archimedes	****	****	****	****	****	Osaliselt täidetud. Eesti ülikoolides ei õpetata kolme ELi ametlikku keelt: malta, slovaki, sloveeni keelt. Samas on võimalik nimetatud keeli õppida nii bilateraalselt lepingute kui ka Erasmuse programmi raames. Kõikide liikmesriikide keeli valdavate spetsialistide kohta puudub statistika. On küsitav, kas kõikide, sh nende keelte osas, mida Eestis ei ole võimalik õppida, on antud eesmärk teostatav.
9.	Kõrgkoolid arendavad koostöös võõrkeeleõpetajatega õppekavasid	Võõrkeeleõpetajate õpetajakoolituse õppekavad vastavad nüüdisaja nõuetele ja on akrediteeritud	Kõrgkoolid	Kõrgkoolid	****	****	****	****	****	Osaliselt täidetud, nt Tallinna Saksa Kultuuri Instituudi / Goethe Instituudi koostöös Tallinna Ülikooliga saksa keele osas.
10.	Kõrgkoolid arvestavad kõikide õppekavade koostamisel kõrgharidusstandardis esitatud nõuetega võõrkeelte oskuse osas erinevate haridustasemetega lõpetajatele	Kõrghariduse omandanud valdavad kõrgharidusstandardile vastaval tasemel võõrkeeli	Kõrgkoolid	Kõrgkoolid	---	---	---	---	---	Osaliselt täidetud

11.	Koolieelsetele lasteasutustele võõrkeeleõpetajate ettevalmistuse toetamine	Koolieelsetes lasteasutustes viiakse läbi kvaliteetset võõrkeelte õpet	HTM, kultuuri-instituudid	Kõrgkoolid, Goethe Instituut/SKI	172 300* = 11 012 € (sh muud tegevused) 60 000 = 3 835 €	80 000 = 5 113 €	---	---	---	Täidetud: SKI kaudu on toetatud koolieelsete lasteasutuste võõrkeeleõpetajate ettevalmistamist
					337 300 = 21 557 € + 60 000 = 3 835 €	202 000 = 12 910 €	1 280 €	37 700 €		

* – EL Elukestva Õppe programmide ja Primus programmi vahendid, nt SA Archimedes on vaadeldaval perioodil (2009–2012) toetanud 44 üliõpilase koolipraktika sooritamist Euroopa riikide koolides kokku 314 109 euro eest.

** – Teaduse ja kõrghariduse ESF programm EDUKO

*** – Riikliku koolitustellimuse vahendid

**** – Stipendiumiprogrammid

***** – Õppekavade arendus ülikoolidega sõlmitavate lepingute raames.

4. Valdkond VÕÕRKEELTE ÕPE MITTEFORMAALSES HARIDUSES

Tegevus	Väljundi indikaator	Vastutaja	Teostaja	Rahaline toetus Eesti kroonides (2010, 2011); eurodes (2011, 2012)					Selgitus
				2009	2010	2011	2012	2013	
1. Toetada saksa, prantsuse, vene ja muude võõrkeelte (v.a inglise keel) õpet lasteaedades ja mängurühmades projektipõhiselt	Nimetatud keeli õpetavaid lasteaedu on rahaliselt täiendavalt toetatud	KeO	Koolieelsete lasteasutused	---	----	10 500 €* (sisaldab ka muid tegevusi)	17 800 €* (sisaldab ka muid tegevusi)	13 000 € (sisaldab ka muid tegevusi)	Osaliselt täidetud, toetatud on saksa keele varast õpet lasteaedades

2.	Keeltekoollide õpetajate täienduskoolituskursuse (eri vanuses õppijad)	On välja töötatud 3 AP mahus (laste, noorte ja eakate õpiseärasusi käsitletav täienduskoolituskursus – mitteformaalses hariduses töötavatele keeleõpetajatele, koolituse on läbinud 50 õpetajat	KeO	Kõrgkoolid, koolituskeskused	---	---	---	---	---	Täitmata
3.	„Riskigrupi” kuuluvate, vähekindlustatud täiskasvanute võõrkeelte õppe toetamine projektipõhiselt	On toetatud rahaliselt võõrkeelte õppega tegelevaid vabahariduslikke koolitusasutusi, kus on loodud spetsiaalsed rühmad	KeO	Keeleõppega tegelevad vabahariduslikud koolituskeskused	---	---	---	---	---	Täitmata
4.	Täiskasvanute keeleõppe projektipõhine toetamine riigile prioriteetsete keelte osas (hispaania, skandinaavia keeled, läti keel jt)	On toetatud rahaliselt vabahariduslikke koolituskeskusi, kus õpetatakse nimetatud keeli	KeO	Keeleõppega tegelevad vabahariduslikud koolituskeskused	---	---	---	---	---	Täitmata
5.	Täiskasvanute koolitajate (võõrkeelte õpe ja võõrkeelte alased tegevused) täienduskoolituste läbiviimine Euroopa keeleõppe raamdokumendi keeleoskustasemete osas, võõrkeelte oskuse vajadus Eestis	On koostatud 2 täienduskoolituskursust 'a 2 AP mahus (keeleoskuse tasemed; ealised individuaalsed iseärasused keeleõppes) vabahariduslike koolitusasutuste võõrkeelte õpetajatele, koolitustel on osalenud vähemalt 170 õpetajat	KeO	Kõrgkoolid, koolitusasutused	---	---	---	---	---	Täitmata

6.	Võõrkeelte õppega tegelevate laste ja noorte huvikoolide koolitajate täienduskoolituse läbi viimine Euroopa keeleõppe raamdokumendi keeleoskustasemete osas	On välja töötatud täienduskoolituskursus laste- ja noorte huvikoolides võõrkeeli õpetavatele õpetajatele 2AP mahus, koolitusel on osalenud vähemalt 50 õpetajat	KeO	Kõrgkoolid, koolitusasutused	---	---	---	---	---	Täitmata
7.	Eriala- või valdkonna keele õpetamiseks vabahariduslike koolituskeskuste õpetajate täienduskoolitus				---	---	---	---		Täitmata
					---		10 500 €	17 800 €	13 000 €	

5. Valdkond VÕÕRKEELTE ALASED UURINGUD, KOMMUNIKATSIOON, VÕÕRKEELTE OSKUSE NÕUDED, TUNNUSTUS-SÜSTEEMI ARENDAMINE

	Tegevus	Väljundi indikaator	Vastutaja	Teostaja	Rahaline toetus				Selgitus	
					Eesti kroonides (2010, 2011); eurodes (2011, 2012, 2013)					
					2010	2011	2012	2013		
1.	Võõrkeelte alaste uurin-gute algatamine ja läbi viimine	On läbi viidud vähe-malt 3 võõrkeelte alast uuringut	KeO	Kõrgkoolid, uurimis-asutused	120 000 = 7 669 €	760 633* = 48 613 €	73 878,11 *MISA eelarves: Keele- õppe aren- damise programm	45 967,90 *MISA eelarves + 2100 €		Täidetud. Valminud on mitu uuringut: SurveyLang <i>European Survey on Lan-guage Competences</i> , Eesti vanausuliste uurimine + riiklik programm Eesti keel ja kultuurimälu

2.	Haridus- ja Teadusministeeriumi ettepanekud võõrkeeelaste magistri- ja doktoritöö teemade osas	Kõrgkoolides on alustatud igal aastal vähemalt 2 võõrkeeelast magistri- ja/või doktoritööd	KeO	Kõrgkoolid, uurimisasutused	---	---	---	---	---	Osaliselt täidetud. Ei ole süstemaatiline, ülikoolid on autonoomsed ning üliõpilased ise valivad uurimusteemad
3.	Võõrkeelte strateegia tegevuste mõju regulaarne hindamine maksimaalselt kolmeaastase perioodi jooksul, vajalike uuringute tellimine, uuringute tulemuste avalikustamine	On tellitud, läbi viidud 2 strateegia mõju avalikkusele tutvustatud	HTM	Kõrgkoolid, uurimisasutused	24 320 = 1 554 €	---	9 600 €	---		Osaliselt täidetud. VKSi mõjusid on töörühm pidevalt hinnanud, kuid mõju-uuringut (ülikoolidelt) ei ole olnud võimalik tellida. Avalikkusele tutvustatakse VKSi vaheuuringut 2014. a-l. Keeleprofili valmimine koostöös ENiga
4.	Õpitavate keelte mitmekesisuse toetamine: vanemate ja laste informeerimine	On läbi viidud 4 info-päeva, kuhu on kaasatud meedia	HTM, REKKi keeleosakond	(REKK) SA Innove, HTM	35 000 = 2 237 € + 20 000 = 1 278 €	28 434 = 1 817 € + 40 000 = 2 557 € + 200 000 = 12 782 €	Vt 8. p 11 000 €	---		Osaliselt täidetud. Euroopa keeltepäeva korraldamise toetamine; Tallinna Teadlaste Maja diskussioonide toetamine; ICMLi kogumik; 5-keelne haridussõnastik ESi konverents Peterburis
5.	Tööandjatele koolituspäevad Euroopa keeleõppe raamdokumendi keeleoskuse tasemetest.	On läbi viidud vähemalt 2 koolitust tööandjatele	KeO, (REKK) SA Innove	KeO, (REKK) SA Innove, koolituasutused	---	---	---	---		Täitmata
6.	Euroopa Nõukogu ja Euroopa Liidu Elukestva Õppe Programmi raames rahastatavates projektides osalemine, osalemisvõimalustest võõrkeelte õpetajate ja haridusinstituutide teavitamine	HTM, REKKi, SA Archimedese koduleheküljel pidevalt uuendatud info on olemas	KeO, (REKK) SA Innove, SA Archimedes	SA Archimedes, (REKK) SA Innove, KeO	70 000 = 4 474 €	70 000 = 4 474 €	4 480 €	4 500 €	4 500 €	Täidetud. SA Archimedesega koostöös Euroopa keeleõppe tunnuskirja programmis osalemine

7.	Info keeleoskuse tasemete, erinevate keelte õppimise võimaluste, erinevate keelte oskuse vajaduse kohta elektroonselt avalikustamine ja pidev uuendamine; sihtrühmade teavitamine	On toetatud 20 kooli, kus õpetatakse võõrkeeli, mis ei kuulu A- ja B-võõrkeelte hulka, on toetatud täiendavate vahenditega 3 aasta jooksul.	HTM, REKKi, koduleheküljel pidevalt uuendatud info on olemas	KeO, REKK	71 000 = 4 538 € + 45 000 = 2 876 €	38 800 = 2 480 € + 175 000 = 11 185 €	---	---	Vt 5.8	Euroopa keelemappide trükkimine (jagatakse tasuta koolidele, kus neid kasutatakse), ELP kodulehekülje koostamine; ELP infovoldik; konverentsid, tasemete uurimus, ELP kodukas
8.	Võõrkeelte õpetajaid ühendava organisatsiooni loomine ja selle tegevuse toetamine	Võõrkeelte õpetajaid ühendav organisatsioon on loodud ja koostatud aastased tegevuskavad	MTÜ EVÕL	MTÜ EVÕL	165 000* = 10 545 € + 45 000 * = 2 876 €	320 000* = 20 452 €*	30 400 €*	12 949 € *	17 900 €	Täidetud. EVÕL on loodud ning sellest on kujunemas usaldusväärne organisatsioon.

2008. aastal toetas HTMi keeleosakond MTÜ Eesti Keele kui Teise Keele Õpetajate Liidu kaudu 350 000 krooniga (22 369 euroga) võõrkeelte õpetajate organisatsiooni asutamist.

165 000 EEK (10 545 €) – Eesti Keele kui Teise Keele Õpetajate Liidule Euroopa keelemapi teemaliste koolituste jätkamiseks ning Euroopa keelemappi kasutatavate õpetajate nõustamiseks.

320 000 EEK (20 452 €) – summas sisaldub liidu põhikirjalise tegevuse toetamine 2010. aastal ning Euroopa keeleõppe raamdokumendi ja Euroopa keelemapi teemaliste koolituste jätkamine 2010. aastal; Euroopa Nüüdiskeelte Keskuse projektide teemalise konverentsi ettevalmistamine ja korraldamine 2011. aastal.

30 400 € – summas sisaldus EVÕLi põhikirjalise tegevuse toetus; koolituskursus „Euroopa keelemapi viimine õpetajani“; polüglott P. Nurmekunna kogumiku väljaandmine, Euroopa keeltepäeva tähistamine, väikese kõnelejaskonnaga keelte ümarlauaseminaride korraldamine, vene keele õpetajate täiendusseminari korraldamise osaline toetamine; LAK-õppe teemalised piirkondlikud koolitused ja õpitulemuste teemalise uuring (7300, 9500, 10800, 2800).

12 949 € – summas sisaldus nii tegevustoetus, kui ka Euroopa keeleõppe raamdokumendi + võõrkeele uue riigieksami teemaline teavitustegevus.